

Kommunisternes program for fornyelse af demokratiet

Program fra Danmarks kommunistiske Parti Landspartikonference 16—18. september 1960

(elektronisk reprint efter:

PROGRAMSAMLING. Udtalelser, erklæringer og programmer vedtaget på Danmarks kommunistiske Partis kongresser, landskonferencer og landsmøder. 1952-1974. Forlaget Tiden 1975)

Folket har ikke magten i Danmark	1
Staten i monopolernes tjeneste	2
Monopolernes interesser — og folkets	3
Offentlighed, demokratisk kontrol og medindflydelse	4
Samling og handling er vejen til fremskridt	5
Kommunisternes handlingsprogram	6
Kommunisternes hensigter og mål	7

Vi lever i en tid, hvor store forandringer er på vej. Gamle forestillinger bryder sammen. Nye perspektiver åbner sig. Verden over stilles menneskene over for spørgsmålet: Hvorhen skal vejen gal

Vor tids teknik og de nye kraftkilder gør det muligt at skabe velstand og lykke for alle. Nye folk og nationer, som man hidtil har hundset og undertrykt, rejser uimodståeligt deres krav om et liv i selvstændighed og med menneskeværd. Det stadig mere omfattende økonomiske, kulturelle og demokratiske opsving i socialismens lande viser, at der findes samfundssystemer, som planmæssigt kan føre menneskene til fremgang og rigere livsudfoldelse. Alt det varsler nye tider.

Men med den nye teknik er også faren for en tilintetgørende atomkrig bragt over menneskene. Umådelige midler ødes til oprustning, hensynsløse monopolherrer og militarister spekulerer i krig. De underlægger sig svagere lande økonomisk og militært, berøver dem deres selvstændige muligheder og gør deres fremtid usikker og farefyldt. Alt dette gælder det at overvinde.

Og det kan overvindes! I vor tid har fredens kræfter mulighed for at hindre krig. Folkene verden over er lede ved "kold krig" og atom trusler. Stadig stærkere kræfter går ind for fredelig sameksistens som den eneste udvej. Sovjetunionens forslag om total international afrustning viser, hvordan der kan skabes virkelig tryghed. De socialistiske landes styrke gør det umuligt at feje deres fredsforslag af bordet, og deres voksende internationale indflydelse har reddet mange små lande fra truende krig og overfald.

Med sådanne kræfter på fredens side er det muligt i tide at sætte ind mod alle forsøg på at slippe en krig løs og bringe dem til at strande. Dette kræver den yderste årvågenhed og aktivitet fra folkenes side, fordi spekulanterne i krig bestandigt iværksætter nye, farlige manøvrer. Men i vor tid har folkene, som ingen sinde før, muligheder for gennem kamp at tvinge dem til at respektere den fredelige sameksistens' principper. Således står det som et opnåeligt mål for altid at afskaffe krig og føre samfundsudviklingen frem i stormskridt.

Folket har ikke magten i Danmark

Også Danmark står midt i denne brydning mellem nyt og gammelt. Fredens bevarelse er et livsspørgsmål for vort land, og vi står i fare for at sakke bagud for den nye udvikling i verden. Men der er kræfter i oprud i det danske folk, der kan gøre vor tid til et vendepunkt også i vort lands historie. Længe har man søgt at tegne et billede af Danmark, som om alt var ro og tilfredshed. Men over for virkeligheden holder det ikke. Der går et dybtgående røre gennem

det danske folk, som med arbejderklassen i spidsen kræver forandringer af de forhold, som råder. Der er røre i Danmark, fordi folkets vilje ikke er landets lov. Det er ikke folket, der har magten i Danmark.

Trods alt, hvad der er sagt om demokrati, ejer 16.000 mennesker over en fjerdedel af alle formueværdier, mens mere end hver tredje dansker er uden formue.

Det er en ganske lille kreds, der er bestemmende blandt dem, som ejer Danmark. De 25 største aktieselskaber ejer en fjerdedel af aktiekapitalerne på over 1 million, og behersker gennem kapitalforbindelser og aftaler langt over halvdelen. 25 af deres ledende personer sidder i så mange bestyrelser, at de tilsammen kontrollerer over halvdelen af denne aktiekapital. Det er denne snævre kreds af monopolkapitalister, der træffer de virkelige afgørelser i Danmark.

De er ad pengeforbindelsernes vej knyttet til de udenlandske monopolkoncerner. Mange af dem er simpelt hen filialbestyrere under fremmede monopolforetagender. De hjælper de udenlandske monopoler med at udbytte den danske befolkning. De ofrer gerne nationens interesser på den internationale monopolkapitals alter. På den måde har de brugt deres magt til at sætte Danmarks selvstændighed over styr. NATO-politikken er monopolernes politik.

Når Danmark nu gennem "militærsamarbejde", depoter og baseanlæg udleveres til den tyske militarisme, som folket gennem besættelsens lange år lærte at hade og afsky — så er det monopolernes vilje. Når selve nationens liv uden varsel kan blive sat på spil af vesttyske angrebsplaner i Østersøen eller af amerikanske spionflyveres vilde spiontogter — så er det monopolernes vilje.

Men det er ikke folkets vilje.

Staten i monopolernes tjeneste

Monopolkapitalisterne udøver sikrest deres magt i det dunkle. De frygter følgerne, hvis folket får at vide, hvor groft de tjener, og hvor hensynsløst, de udnytter nationen. De skjuler deres manipulationer bag *forretningshemmelighedens* jerntæppe. De dækker sig bag vildledning og fortielse i den *presse*, de behersker. De har en sådan indflydelse over embedsmændene og det politiske liv, at *staten* handler på deres vegne.

Regeringer er kommet og gået, men bestandig har staten gennemført de foranstaltninger, som monopolerne ønskede. Kun nødtvungent, når presset fra befolkningen blev for stærkt, har staten og monopolerne givet indrømmelser til folket.

For at sætte en ny politik igennem er det fremfor alt nødvendigt at afsløre monopolernes fordækte spil og deres udnyttelse af staten.

Skatterne betales først og fremmest af den brede befolkning. Ved hjælp af afskrivningsregler, lemfældig aktieselskabsbeskatning, fiduser og særbegunstigelser sikrer monopolerne sig vidtgående skattefrihed. Forbrugsafgifterne, de indirekte skatter, betales i endnu højere grad af den brede befolkning. De indkrævede milliardbeløb anvender staten i overensstemmelse med monopolernes økonomiske og politiske interesser.

Staten er *den største forbruger* i landet. Den køber monopolernes produkter til de priser, de fastsætter, og sikrer dem derved afsætning og fortjeneste. Staten smider alene 1100 mill. kr. ud til et militær, som ikke forsvarer, men er en fare for nationens interesser. Men leverandørerne tjener fedt på det.

Monopolerne sikrer sig *billige tjenester* på det offentliges bekostning. De får elektricitet til underpriser og billigere transportudgifter. Den statskasse, som de betaler så urimeligt lidt til, afholder udgifterne til veje, baner og havne, til videnskabelig forskning og uddannelse af den ungdom, som de udnytter til arbejdskraft.

Statens indgreb i det økonomiske liv sker efter aftale med eller krav fra højfinansens, som ofte bruger Nationalbanken som redskab. Gennem arbejdsløshedsskabende diskonto-politik, krone-nedskæringer og forbrugsbegrænsninger har monopolerne fået byrderne fra de stadigt tilbagevendende valutaunderskud væltet over på befolkningen, mens de selv støt har sat deres fortjenester op. Når arbejderne ikke vil makke ret, undser man sig ikke for som i 1956 ad lovgivningens vej at påtvinge dem løn- og arbejdsforhold, som de ved afstemning havde forkastet.

Udenrigshandelen, der spiller så stor en rolle for Danmark, ledes i den retning, monopolerne ønsker. De afskærer landet fra handel til mange sider. De har i strid med vore naturlige betingelser underordnet landet under den ene af den kapitalistiske verdens stridende monopolblokke. De ser hellere, at landet udnyttes af fremmede monopoler gennem de ulige handelsvilkår, Gør de kapitalistiske stormagters byder, end de udnytter de handelsmuligheder på ligeberettigelses grund og til gavn for landet økonomiske uafhængighed, som socialismens lande tilbyder.

I årevis har monopolkapitalen systematisk udbygget sine forbindelser i statens administration og inden for de politiske partier. Som "sagkyndige erhvervsrepræsentanter" er monopolernes mænd udslaggivende, når der sluttes handelsaftaler, ydes eksportkreditter, nedsættes økonomiske råd og nævn eller i øvrigt træffes vidtgående afgørelser.

Sådan har monopolerne gjort statsapparatet til et redskab i deres hænder. Den harme over staten, som er udbredt i befolkningen, er derfor en harme over monopolernes herredømme.

Monopolernes interesser — og folkets

Monopolerne skaber ikke Danmarks rigdomme, men de ejer og tilegner sig dem, de bruger dem i egen interesse og ikke i folkets og nationens. Deres højeste lov er *profit* — og mere *profit*.

Det bestemmer også deres investeringspolitik, dvs. deres beslutninger om, hvad der skal bygges og ikke bygges, hvilke foretagender, der skal oprettes og ikke oprettes, hvilke rationaliseringer, der skal foretages osv. Monopolerne bestemmer ikke kun over anvendelsen af deres egne overskud. Gennem de tre storbankers kreditgivning kontrollerer de også mindre foretagenders investeringer, ligesom de har indflydelse på de offentlige investeringer. Således kan de disponere over landets rigdomme — i deres interesse.

Mens store dele af befolkningen plages af bolignød og tårnhøje huslejer, bygger monopolerne kostbare bankhuse, forsikringspaladser og luksushoteller. I stedet for at skaffe billigere benzin og olie oversvømmer de landet med unødvendige tankanlæg. De fordyrer varerne med reklameudgifter til over 600 millioner kr. årligt. De får sat oprustning og militærbygning i gang, som intet har med nationens interesser at skaffe. De bestemmer — og de tjener på det. Men de rigdomme, de råder over, er skabt af det arbejdende danske folk. Monopolerne skaffer deres overskud ved at trykke arbejdernes lønninger og drive arbejdstempoet op, ved at tage overpriser og mellemhandleravancer fra hele den forbrugende befolkning, ved at tage store" renter af kapitaler, som er nødvendige for bønder, handlende og håndværkere, ved at udkonkurrere og ruinere småforetagender, så de opkøbes til spotpris, ved at fordyre byggeriet på lejes, småhusejeres og ikke mindst på ungdommens bekostning, ved at berige sig på de skatter, der presses ud af befolkningen, ved at stille sig til rådighed for udenlandske monopolister, der vil udnytte nationen og dens rigdomme og misbruge landet for deres magtformål. De 25 familier, som udgør monopolkapitalisternes kerne i Danmark, har således interesser, som står i direkte modstrid til folkets og nationens. Over for dem står Danmarks 1,1 million arbejdere, 450.000 funktionærer, 100.000 husmænd, 60.000 andre bønder, 80.000 selvstændige handlende, 50.000 håndværkere. Der står 400.000 folkepensionister. Der står kvinderne, der såvel i produktionen som i hjemmet må bære ekstra byrder. Der står videnskabsmænd, kunstnere, lærere, læger og andre intellektuelle. Der står det arbejdende Danmarks unge generation, som i fremtiden skal overtage landet. Der står endnu flere befolkningslag, som ønsker, at Danmark skal bestå som frit og selvstændigt land. Forener alle de, som har fælles interesser, deres kræfter, så vil monopolernes magt være brudt.

Arbejderklassen, som er den største og mest organiserede klasse i samfundet, er stærkest og mest direkte udsat for monopolernes pres. Det er da også arbejderklassen, som først og kraftigst har taget kampen for en ændring af forholdene op. Den har beslutsomt sat ind for sine økonomiske krav. Den har gennemtvunget opsigelsen af det Septemberforlig, som fastslog arbejdsgivernes enevælde, og har rejst kravet om medbestemmelsesret. Fra arbejderbevægelsen har længe lydt krav om strukturændringer af samfundet.

Arbejderklassen står over for den opgave at være den førende kraft i kampen mod monopolernes magt. Dertil kræves i første række enhed og sammenhold i klassen selv, en enig og samlende målsætning i kampen for folkets og nationens sag.

Alle, hvis interesser trædes under fode af monopolernes magt, må kunne samles i kravet om, at befolkningens ønsker nu får større vægt, at der sker en reel udvidelse af folkets demokratiske rettigheder. Skal demokrati ikke blot være talemåder, som fortsat dækker over monopolernes skalten og valten, er tiden inde til at skabe samling om en *fornyelse af demokratiet* i Danmark.

Offentlighed, demokratisk kontrol og medindflydelse

Det selvfølgeligste demokratiske krav, der må stilles, er, at *befolkningen må vide besked*. Kendsgerningerne må på bordet. Forretningshemmeligheden må ophæves. Befolkningen må kende sandheden om monopolernes fortjenester, deres indbyrdes aftaler og forbindelser. Alle monopoler og aktieselskaber skal have pligt til at redegøre herfor under strengt strafansvar for alle falske og vildledende oplysninger. Både i det økonomiske liv og i statens og kommunernes administration må *offentligheds-princippet* være gældende.

På alle arbejdspladser må der sikres arbejdere og ansatte *reel medindflydelse* på produktionens eller driftens ledelse. Arbejdernes *aktionsfrihed* må fastholdes som en ufravigelig demokratisk ret over for vilkårligheder i ejerens dispositioner.

Der må oprettes et effektivt monoptilsyn, som giver mulighed for *demokratisk indsigt og kontrol* med monopolerne. Det må ikke bare være henvist til oplysninger, monopolerne finder for godt at give. Kontrollen må begynde i virksomhederne selv, hvor arbejdere og funktionærer må have forelagt og med pålidelig sagkyndig bistand må kunne efterprøve regnskaber og andre oplysninger. Der må kunne gribes ind over for monopolernes pris- og investeringspolitik.

Befolkningen må sikre sig *muligheder for at øve virkelig indflydelse* på de økonomiske og politiske afgørelser. Statens indgreb i det økonomiske liv må ske ud fra *planer, der udformes under det arbejdende folks medvirken*, således at folket kan fremsætte sin mening og krav om, hvilke produktioner, der skal udvikles, hvor nye foretagender skal placeres, hvordan jorden og naturen skal udnyttes i befolkningens interesse, hvilke profitter, der skal inddrages osv.

Herved må det *arbejdende folks organisationer* — fagforeninger, husmandsforeninger, lejerforeninger, fiskeriforeninger m.fl. — spille en ny og fremtrædende rolle. I særdeleshed gælder det *arbejdernes faglige organisationer*. En betingelse for at opnå en fornyelse af demokratiet er, at organisationerne bruges til det formål, hvortil de er skabt, og at medlemsdemokratiet sættes i højsædet. Virkelig indflydelse for medlemmerne vil højne organisationernes aktivitet.

Særlig betydningsfulde monopoler og foretagender, som bryder kontrolbestemmelserne, overtages af staten gennem *nationalisering*. Især bør *Nationalbanken og de andre storbanker* nationaliseres, så kontrollen med finansierungs- og investeringspolitikken ikke længere er monopolernes private anliggende. I de nationaliserede virksomheder skal arbejderne, i modsætning til i hidtidige statsforetagender, deltage i foretagendernes ledelse og drift. *Udenlandske monopolars* private investeringer forbydes. Udenlandske lån kan kun optages gennem staten og kun på betingelser, som ikke krænker Danmarks økonomiske og politiske suverænitæt.

Udenrigshandelen må stilles under offentlig kontrol. Den må udvikles alsidigt i overensstemmelse med Danmarks selvstændighedsinteresser, så landet bevarer handlefrihed til at skaffe sig varer og afsætning på de gunstigste betingelser og sikre sin økonomiske udvikling.

For at sikre *det arbejdende landbrugs* interesser gennemføres en *jordreform* efter princippet: *jorden til dem, der dyrker den*. Der gennemføres forbud mod at eje eller drive mere end én landbrugsejendom, mod ikke-landbrugerens og udlændinges erhvervelse af landbrug som skattely for anden indtægt. Der gennemføres øget udstykning, i nødvendigt omfang ved ekspropriation. Der ydes støtte gennem billige lån til andelssammenslutninger for anvendelse af den moderne teknik i landbruget. Monopolavancer på råvarer, redskaber og maskiner til

landbruget sættes under kontrol og nedskæres ligesom grossistavancerne på salg af landbrugsvarer, så det arbejdende landbrug sikres en rimelig indtjening, uden at det rammer forbrugere og arbejds løn. Rente- og lånebetingelserne sættes under kontrol.

Boligen må være en menneskeret. Grundspekulationen må standses ved at grundværdierne i byerne og ved bymæssige bebyggelser gøres til samfundsejendom. Den privatejede boligmasse i større udlejningsejendomme nationaliseres.

Mod monopolernes fremtrængen må der ydes *mindre virksomheder* i industri, håndværk, landbrug og handel støtte. Ofte vil et kooperativt samarbejde mellem sådanne foretagender og bedrifter være deres bedste værn. Staten må yde støtte til bestræbelser for at udvikle Kooperation og andelsvæsen.

Der må stadig sættes ind for en *demokratisering, af statsapparatet*, både med hensyn til rekruttering af embedsmænd og gennem bekæmpelse af al bureaukratisme, korrupsion og bengnaveri. Særlig vigtigt er dette i statens direkte magtorganer, i militær og politi, som nu er spækket med reaktionære elementer, der er indstillet på at konspirere mod alle konsekvent demokratiske foranstaltninger.

De valgte forsamlings indflydelse, magt og omdømme må højnes. Det gælder folketing såvel som kommunale råd. Folketinget må virkelig blive folkesuverænitets øverste organ, og alle bestemmelser om, at det kan opgives den nationale suverænitet, må ophæves.

Offentlighedsprincippet må præge dets virke. Det må kunne iværksætte og til bunds gennemføre undersøgelser af spørgsmål, som folket har krav på klarhed over. Det kommunale selvstyre må udvides og de kommunale råd gøres til redskab i kampen for de arbejdendes interesser, mod monopolernes lokale indflydelse.

Det *kulturelle liv* må nyde udstrakt støtte og frigøres fra forretningsmæssige hensyns lænker. Kulturen må udvikles sammen med rejsningen i folket og videreudvikle den nationale og humanistiske kulturtradition. Dansk kulturliv må lukke vinduerne op til hele verden, hvor samfundsmæssige og videnskabelige nyskabelser baner fremtiden vej.

Af afgørende betydning er det, at den tilbageblevenhed, som præger vort *skolevæsen*, og den sociale ulighed, som vedvarende hersker i den højere uddannelse, overvindes.

Skal en ny demokratisk ånd præge samfundet, må de store påvirkningsmidler: *presse, radio og fjernsyn*, stilles til rådighed for den samfundsmæssige debat og virke for fred og venskab mellem folkene. Den arbejdende befolknings meninger og problemer må kunne føres frem til hele offentligheden. Pressen må forpligtes til at opgives sine økonomiske bagmænd, 'så alle kan vide, hvilke interesser, den repræsenterer.

Med arbejderklassen i spidsen kan det danske folk tilkæmpe sig en sådan fornyelse af demokratiet. Forudsætningen for, at de nye demokratiske rettigheder bliver andet end ord, er imidlertid, at monopolernes enevælde virkelig brydes. Et vågent og aktivt folk må gennemtvinge, at staten ikke længere virker som redskab for monopolerne, men at dens foranstaltninger virkelig tjener folkets interesser.

Monopolernes kæmpeprofitter kan beskæres og anvendes til *indgribende sociale reformer*. De ældre kan sikres en pension på to tredjedele af gennemsnitsindtægten. For ungdommen kan der åbnes rige udviklingsmuligheder. En *demokratisk økonomisk politik* må betyde højere levestandard, højere købekraft og forbrug.

En demokratisk fornyelse vil også føre til en ny *hævdelse af Danmarks nationale selvstændighed*. Et sådant Danmark vil altid gå ind for fredens sag og vil nægte at modtage ordrer af fremmede militarister og imperialister. Det vil af al magt stræbe efter at gøre sin del af verden til en fredssikret zone.

Samling og handling er vejen til fremskridt

Fremskridt kommer aldrig af sig selv, men kun gennem folkets aktive indsats for sine interesser. Gennem samlet optræden har folket og arbejderklassen i Danmark ofte tilkæmpet sig indrømmelser, men alt for ofte er det lykkedes reaktionen at vinde terræn på ny. Sådant gik det efter frihedskampen.

Men sådant behøver det ikke at gå. Afgørende er folkets aktivitet. Den er ikke blot nødvendig for at vinde resultaterne, men også for at fastholde dem. En virkelig fornyelse af demokratiet

kan opnås og opnås kun, når folket er i bestandig bevægelse for at skabe respekt for sine krav. Demokrati betyder aktivitet. Samling betyder handling.

Som under frihedskampen således må også nu *arbejderklassen* være rygraden i folkets og nationens kamp. Arbejderklassens enige og fælles optræden er en forudsætning for en virkelig demokratisk fornyelse. Sådan og kun sådan kan arbejderklassen blive den førende og samlende kraft i dansk politik.

Når arbejderklassen i enighed går til kamp for at bryde monopolernes magt og skarer folkeflertallet om sig i kravet om en demokratisk fornyelse, vil det betyde et vældigt *tyk til venstre* i dansk politik.

Det vil gøre sig gældende i alle politiske partier. Det vil kunne isolere de reaktionære politikere og sprænge de partirammer, som har givet dem indflydelse på en del af folket. Det vil give parlamentarisk basis for en ny politik.

Men arbejderklassen kan kun blive den førende kraft, hvis den klart og gennem alle omskiftelser *fastholder sit mål*. De kræfter, som modsætter sig fornyelsen eller endog vil skruer udviklingen tilbage, har magten i samfundet og over propaganda-apparatet. Monopolerne vil på alle måder søge at skabe forvirring og mistillid i folket. Heroverfor må arbejderklassen forstå at afvise og frigøre sig for alle de fordomme og falske forestillinger, som før har bragt arbejderbevægelsen på afveje. De positioner, som arbejderbevægelsen erobrer, må ikke udnyttes til samarbejde med og følgagtighed over for monopolerne, men til kamp imod dem. Derfor må der i arbejderbevægelsen eksistere et *parti, der kender vejen og målet*, og som i sine rækker organiserer de mest beslutsomme i kampen for arbejderklassens og folkets sag. Danmarks kommunistiske Parti har gennem sin samlede virksomhed vist sig som et sådant parti. Når Kommunistisk Parti har stået stærkt, har også arbejderklassen og folket stået stærkt. Også i dag sætter kommunisterne alle deres kræfter ind for arbejderklassens og folkets interesser.

Kommunisternes handlingsprogram

Kommunisterne foreslår, at der øjeblikkelig tages fat på at gennemføre følgende foranstaltninger:

Arbejderne sikres 40 timers arbejdsuge, minimalløn på 250 kr., lige løn for lige arbejde. Indførelse af pris- og avancementstop. Afskaffelse af Septemberforliget og Den faste Voldgiftsret. Anerkendelse af arbejdernes ret til medindflydelse på virksomhederne, beskyttelse af tillidsmændene og oprettelse af tryghedsaftaler mod afskedigelser. Sikring af fuld beskæftigelse. Udvidelse af arbejderbeskyttelsesloven.

Tjenestemænd og funktionærer sikres samme arbejdstid og minimalløn som arbejderne. Anerkendelse af organisationernes aktionsret og gennemførelse af kollektive overenskomster underkastet medlemmernes godkendelse.

Det arbejdende landbrug sikres lønnende afsætning på bekostning af grossisternes mellemhandleravancer og monopolprofitter. Udstykning og tillægsjord til husmændene. Støtte til oprettelse af maskinstationer og fællesstalde på andelsbasis. Landarbejderne sikres arbejdstid, minimalløn og ferie som andre arbejdere. Medhjælperloven afskaffes, og beskyttelseslovgivning for landbrugets unge indføres.

I *handelen* gribes der ind over for monopolistiske kædeforretninger. Skarp kontrol for at hindre udenlandsk kapital indtrængen. Skattefrihed for brugsforeninger.

Skattereform med afskaffelse af skattefradragets retten og omlægning af skatteskalaen, så der sikres skattefrihed for de første 10.000 kroners indtægt for forsørgere, skattefrihed for 4000 kroners hustruindkomst. Børnefradraget erstattes af et børnetilskud på 600 kr. pr. barn for indtægter indtil 25.000 kr. Afskaffelse af forbrugsafgifter på alle livsfornødenheder, i første række tøjskatten. Forhøjelse af aktieselskabsbeskatning og skatten på fortjeneste af handel med aktier og fast ejendom.

Nationalisering af Nationalbanken, forsikringselskaberne, oliemonopolerne, sukkerfabrikkerne og byggematerialeindustrien.

Byggeriet holdes i de første fem år på mindst 35.000 lejligheder årligt. Det gøres billigere og bedre gennem bekæmpelse af spekulationen. Udlejningsbyggeri overlades til sociale boligselskaber og det offentlige. Sikring af statslån til 4 procent.

Folkepensionen til mindre bemidlede forhøjes omgående, aldersgrænserne nedsættes til 65 år for mænd og 60 år for kvinder; zonegrænserne ophæves. Invaliditetstillægget forhøjes og fradragsreglernes lempes. Bygning af flere pensionistboliger.

Kvinderne sikres ligeløn, lige adgang til uddannelse og advancement og fuld ligestilling på alle samfundslivets områder. Der oprettes tilstrækkeligt med børneinstitutioner. Børnetilskuddet udbetales kontant og fortrinsvis til moderen. Større støtte og uddannelseshjælp til de enlige mødre. Retten til enkepension fra det 55. år udvides til at omfatte andre enlige kvinder.

Skolen sikres omfattende bevillinger til skolebyggeri, læreruddannelse og tidssvarende undervisningsmateriel. En forlængelse af den obligatoriske skolegang må gennemføres og understøttes med forøgede børnetilskud. Skolebespisning opretholdes.

Ungdommens lige adgang til uddannelse og oplæring sikres gennem studenterløn og højere lærerløn. Læretiden nedsættes, og uddannelsen ved de højere læreanstalter forbedres ved ansættelse af fornødne lærerkræfter. Effektiv nedsættelse af den militære tjenestetid. 21 års valgret.

Videnskabelig forskning og kunstnerisk uddannelse støttes gennem oprettelse af statsfonds. Landsdelenes kulturelle liv fremmes gennem statslige og kommunale foranstaltninger.

Danmark opsiger sit medlemskab i NATO, ophæver det militære samarbejde med USA og Vesttyskland, sløjfer alle fremmede depoter og baseanlæg, erklærer sig som neutral stat og søger stormagtsgarantier for sin neutralitet.

Militærudgifterne nedsikære." øjeblikkeligt, og forsvaret indrettes på at beskytte landets neutralitet og selvstændighed.

Danmark må gå klart ind for *international afrustning* og rette henvendelse til vestmagtsregeringerne om at opgive deres modstand mod realitetsforhandlinger. Danmark må kræve atomstop og tilslutte sig en atom- og raketfri zone i det nordlige Europa. I bestræbelserne for afspænding må Danmark sætte effektivt ind for, at Folkets Kina indtager sin retmæssige plads j FN.

Danmark må indgå overenskomster om at gøre *Østersøen til et fredens hav*. Det bør erkende sin interesse i at udvikle gode forbindelser med den socialistiske stormagt Sovjetunionen og anerkende den Tyske demokratiske Republik.

Danmark bør gøre sig fri af *monopolernes blokdannelser* i handelskrigen og udvikle sine handelsforbindelser til alle sider.

Kommunisternes hensigter og mål

Kommunisterne fremlægger disse synspunkter om en demokratisk fornyelse og om de skridt, der umiddelbart bør foretages, til diskussion og drøftelse i offentligheden og navnlig i arbejderklassen. De fremsættes som et bidrag til den samling af de folkelige kræfter, som tiden kræver.

Kommunisterne mener, at de monopolistiske magthavere, som bag kulisserne behersker landet, alt for længe har haft frit spil, fordi folkets kamp imod dem har været uden samling og perspektiv. Besættelsestiden viste, hvilken kraft folket er, når det er enigt og sætter sig et mål. En sådan folkelig kraft bør nu rejses på ny, hvis ikke monopolerne skal drive os videre ud ad farlige veje.

Det er ikke første gang, kommunisterne viser veje frem for det danske folk. Gennem hele sin beståen har Kommunistisk Parti stået i arbejderklassens og folkets tjeneste. Det har været samfundets sociale samvittighed. Det tog sin plads i de forreste rækker, da nationen på liv og død måtte kæmpe for sin eksistens. Det har afvist alle forsøg på at true eller lokke det til at svigte sit idégrundlag og forlige sig med folkets fjender.

Det viste vej til folkets samling i frihedskampen, som skete på det grundlag, som først kommunisterne foreslog. Det advarede mod følgerne af NATO og Vesttysklands oprustning. Det kaldte til den samling, som i 1953 hindrede oprettelsen af amerikanske baser, i 1956 gav arbejderne styrke i overenskomstsituationen, i 1959 førte til Septemberforligets opsigelse. Med denne ret appellerer partiet til det arbejdende folk i dag.

Med dyrt betalt anti-kommunistisk propaganda søger man at lægge kommunisterne for had. Men den kommer

altid fra dem, som selv har svigtet folket og træder på dets interesser. Den bekræfter således kun, at folket og arbejderklassen ikke kan være deres kommunistiske parti foruden.

Man forsøger at mistænkeliggøre kommunisternes hensigter. Vi lægger ikke skjul på dem. Vi anser en demokratisk fornyelse efter de her fremlagte linjer for at være det nødvendige første skridt frem på vejen for at skabe en bedre fremtid for det danske folk. Men vi mener ikke, at folkets og landets problemer er løst dermed. Monopoler vil fortsat eksistere og vil drive deres spil. Det kapitalistiske samfunds onder vil ikke være ophævet.

Kommunisterne siger klart, at løsningen for Danmark vil være, at folket med arbejderklassen i spidsen beslutter sig til at vinde selve den politiske magt og opbygge sig et socialistisk samfund, hvor produktionsmidlerne og samfundsrigdommene er folkets fælles eje. Denne opfattelse bekræftes af de storslåede resultater, som er opnået i socialismens lande, og som selv de mest modvillige har vanskeligt ved at benægte. Der drages befolkningen stadig mere direkte ind i ledelsen af produktionens og samfundets anliggender. Velstanden stiger, arbejdstiden nedsættes, skatterne afskaffes, videnskab og kunst sætter nye blomster. Kommunisterne tvivler ikke på, at den politiske udvikling og folkets erfaringer vil overbevise det store flertal om, at socialismen er vejen til at skabe garantien for en fri og lykkelig udvikling for vort land og for menneskets fri udfoldelse.

Men uoverensstemmelser om det endelige mål må ikke hindre, at den vilje til ændring, som nu vokser frem i arbejderklassen og folket, bliver til fælles og virksom handling. Derfor gælder det nu at samles om at sikre /red, *uafhængighed* og *demokratiets* fornyelse.